

CORTS VALENCIANES

Language and Cultural Diversity
WORKING GROUP

Grup de treball Diversitat lingüística i cultural

Informe de treball i conclusions 2022

Coordinator:
Enric MORERA CATALÀ
es Corts Valencianes

Introducció

El sector cultural és una font de creació de treball i contribueix, tant al creixement com a la qualitat de vida dels ciutadans europeus. La cultura és també un excel·lent motor per a promoure la inclusió social i donar suport a la diversitat cultural.

Els parlaments que conformen CALRE provenen de territoris amb realitats culturals molt diferents. Som assemblees legislatives amb dos o més idiomes cooficials, i som conscients de la nostra diversitat cultural i lingüística. El reconeixement d'aquesta diversitat constitueix precisament la riquesa i la identitat comuna europea.

La diversitat cultural és una de les característiques distintives de la Unió Europea, i la protecció del patrimoni cultural i lingüístic un dels seus principis fundacionals.

El Grup de Treball sobre Diversitat Cultural i Lingüística és un fòrum obert d'assemblees legislatives europees per a fomentar el debat i l'intercanvi de pràctiques i propostes a favor de la diversitat cultural i les llengües regionals i minoritàries utilitzades per cinquanta cinc milions de europeus.

El Ple de la CALRE 2017, celebrat el 9 de novembre a Sevilla, creà aquest grup de treball. Des d'aleshores, hem desenvolupat la nostra activitat amb l'objectiu de promoure i protegir la diversitat europea.

Antecedents

Diversitat lingüística

En una primera etapa, desenvoluparem el nostre treball centrat en la diversitat lingüística de la Unió Europea, treballant sobre diversos documents presentats per experts en un seminari celebrat a València en maig de 2018, les conclusions del qual es recolliren en un exhaustiu informe que abordà la realitat en la matèria i en el que proposarem mesures eficaces per a promoure la diversitat en l'àmbit lingüístic. Després de la reunió celebrada an Brussel·les el 26 de setembre de 2018, amb diverses assemblees regionals que debateren i modificaren el text, aquest informe fou aprovat al Pleno de la CALRE en Açores el 21 de novembre. Aquest document fou lliurat a la Comissió Europea i distribuït a la resta d'institucions europees.

Tot atenent al treball realitzat, CALRE renovà el manament del grup en la mateixa assemblea plenària celebrada en Açores.

Diversidad cultural

En una segona etapa, el grup de treball ha desenvolupat la seua activitat en el marc de la diversitat cultural europea. Degut a la crisi del Covid-19, haguérem de repensar les nostres metodologies de treball i adaptar-les a la nova realitat. En aquest sentit, aquest grup de treball organitzà el 17 de desembre de 2020 una Jornada Tècnica online amb l'objectiu d'establir

sinèrgies entre els diferents agents, especialistes o gestors públics i privats convidats en l'àmbit de la diversitat cultural a Europa, per a concloure en un informe titulat *La diversitat cultural i lingüística en els fons de reconstrucció europea i l'Agenda Europea de la Cultura* que recollia diferents propostes i aportacions per a ser traslladades des de CALRE als gestors de l'àmbit cultural en Europa, involucrant regions, ciutats i una representació de organitzacions culturals locals i regionals, tenint en compte el principi de subsidiarietat. Aquest document i les propostes que hi conté foren presentats i aprovats en la 3a Assemblea Plenària de la CALRE celebrada el 15 de gener de 2021.

A la vista del treball realitzat, CALRE tornà a renovar renovar el manament del grup al mateix ple celebrat a les Illes Canàries en format online.

Aquest darrer any 2021 ha estat un any d'investigació conjunta amb les indústries culturals i dels diversos documents de suport sorgits des de la Unió Europea per a pal·liar la crisi del Covid-19. Amb l'objectiu d'aprofundir en el nostre coneixement comú sobre la situació actual de la cultura a Europa.

El 27 de novembre de 2018, la Comisió Europea aprovà el documento *Una Nova Agenda Europea per a la Cultura 2019-2022*, derivat de l'anterior Agenda per a la Cultura Europea de 2007. Es tracta d'un document molt ambiciós que se centra en el nou marc cultural de la Unió Europea, de màxim interès per a al nostre grup de treball i les institucions culturals

europées, que considera l'evolució de l'àmbit cultural europeu. Aquesta nova Agenda de la Cultura desenvolupa la contribució positiva de la cultura a les societats europees, les seues economies i les relacions internacionals.

Per incrementar l'impacte de la Nova Agenda, la Comissió Europea ja ha proposat la contribució, a temes específics, a nivell nacional, regional o local dels estats membres, a través de plans de treball, implementació i seguiment de l'Agenda, des del 2019 i fins al juny del 2022.

En aquest sentit, el Consell de la Unió Europea, per tal que l'Agenda siga un instrument dinàmic, apel·lant als principis de subsidiarietat i proporcionalitat, elabora un informe final sobre la seva implementació, basat en contribucions voluntàries escrites dels estats membres fins al juny del 2022, que pretén avaluar l'Agenda a mitjà termini.

A més, la **Conferència sobre el Futur d'Europa** va arribar a conclusions i va oferir orientació sobre el futur d'Europa la primavera passada, i les conclusions s'han afegit a aquest document.

Enric MORERA CATALÀ

Coordinador del Grup de treball

“Llengua i diversitat cultural”

Agenda

Data	Tema	Lugar
Gener	Presentació de la proposta de treball	Primera Comissió Permanent de la CALRE (28/01).
Juny	Trobada amb Anna Solé Mena	Comissió Europea Brussel·les (1/07).
Agost	Trobada a l'Alghero amb Michele Pais, President del Consiglio Regionale della Sardegna i l'alcalde Mario Conoci.	L'Alghero Itàlia. (diverses date en agost).

Situació actual

El 27 de novembre del 2018, la Comissió Europea va aprovar el document *Una Nova Agenda Europea per a la Cultura 2019-2022*, derivat de l'anterior Agenda per a la Cultura Europea del 2007. Es tracta d'un document molt ambiciós que se centra en el nou marc cultural de la Unió Europea, de màxim interès pel nostre grup de treball i per les institucions culturals europees, que considera l'evolució de l'àmbit cultural europeu. Aquesta nova Agenda de la Cultura

desenvolupa la contribució positiva de la cultura a les societats europees, les seues economies i les relacions internacionals.

Per incrementar l'impacte de la Nova Agenda, la Comissió Europea ja ha proposat la contribució, a temes específics, a nivell nacional, regional o local dels estats membres, a través de plans de treball, implementació i seguiment de l'Agenda, des del 2019 i fins al juny del 2022.

En aquest sentit, el Consell de la Unió Europea, per tal que l'Agenda siga un instrument dinàmic, apel·lant als principis de subsidiarietat i proporcionalitat, elabora un informe final sobre la seva implementació, basat en contribucions voluntàries escrites dels estats membres fins al juny del 2022, que pretén avaluar l'Agenda a mitjà termini.

En aquesta etapa del procés de revisió i adaptació a la Nova Agenda de la Cultura, la crisi del Covid-19 ha colpejat les indústries culturals i creatives de tot el món, canviant les prioritats. L'àmbit cultural és un dels més afectats per la crisi, ja que implica intrínsecament la concentració de persones en espais oberts o tancats. Les limitacions d'aforament i activitat establertes pels diferents governs per contenir la pandèmia dificulten la realització d'esdeveniments culturals en directe, també dificulta la trobada de persones amb finalitats professionals d'índole diversa.

Els responsables polítics d'Europa han pres mesures considerables i sense precedents per donar suport a les indústries culturals i creatives durant la crisi. Tot i això, les pèrdues d'ingressos previstes per a les indústries culturals i creatives superen amb escreix les mesures de suport vigents. A més, els temes

d'innovació destacats en les mesures de suport d'emergència i relançament no tenien una perspectiva àmplia: abordar més enllà de les oportunitats digitals (actuals) les principals crisis que afecten les indústries culturals i creatives i el seu paper i impacte en la societat en general (en relació, per exemple, amb la salut, el medi ambient, la cohesió social, la solidaritat i l'economia).

Per ajudar a reparar els danys econòmics i socials causats per la pandèmia del coronavirus, la Comissió Europea, el Parlament Europeu i els líders de la UE han acordat un pla de recuperació que marcarà la sortida de la crisi i establirà les bases per a una Europa més moderna i més sostenible. El pressupost de la UE a llarg termini, juntament amb els fons NextGenerationEU, un instrument temporal dissenyat per impulsar la recuperació serà el paquet d'estímul més gran mai finançat a través del pressupost de la UE. Un total de 1,8 bilions d'euros ajudaran a reconstruir una Europa posterior a la COVID-19, que serà més verda, més digital i resistent.

El nou pressupost a llarg termini augmentarà els mecanismes de flexibilitat per garantir la capacitat de fer front a necessitats imprevistes. És un pressupost preparat no sols per a les realitats d'avui, sinó també per a les incerteses del futur.

A més, per complementar i donar suport a les accions dels Estats membres, la Comissió Europea ha pres un conjunt de mesures per fer front a les conseqüències del brot de coronavirus als sectors cultural i creatiu en dues direccions: mesures horitzontals i aquelles relacionades específicament amb

Creative Europe, el programa de la Comissió europea per donar suport als sectors cultural i audiovisual. El 29 de juny de 2021, la Comissió va publicar les directrius de la UE per facilitar la represa segura de les activitats als sectors cultural i creatiu a tota la UE. Les directrius tenen com a objectiu proporcionar un enfocament coordinat segons les condicions nacionals, regionals i locals específiques. S'espera que guien el disseny i la implementació de mesures i protocols als països de la UE i cobreixen dues dimensions clau: la reobertura segura dels sectors culturals i la seua recuperació sostenible.

Les directrius es presenten en el context d'una millora gradual de la situació de la salut pública a la UE i consideren les diferents situacions epidemiològiques als Estats membres. Proporcionen els indicadors i els criteris (com la circulació viral, la cobertura de vacunació, l'ús de mesures de protecció, l'ús de proves i el rastreig de contactes) a considerar en planificar la represa de certes activitats

Recerca, troballes i propostes

- Considerant els documents de [Prioritats de la Comissió Europea 2019-2024](#)
- Considerant l'[Agenda Europea per a la Cultura 2019-2022](#)
- Considerant el [Nou Programa Creative Europe 2021-2027](#)
- Considerant les [mesures de suport als sectors creatius de la UE \(Covid-19\)](#).
- Considerant el document del Parlament Europeu [Suport de la UE als artistes i al sector cultural i creatiu durant la crisi del coronavirus](#), maig 2020.
- Considerant les [directrius de la UE per a la represa segura de les activitats en als sectors cultural i creatiu - COVID-19](#), juny 2021.
- Considerant [L'Informe anual sobre el mercat únic de 2021](#), de Rebuilding Europe, 2021.
- Considerant el [Document de conclusioes La diversitat cultural i lingüística al Pla de Recuperació per a Europa i l'Agenda europea de la Cultura 2020](#), del grup de treball [Diversitat Lingüística i Cultural de la CALRE](#), gener de 2020, i el seu conjunt de propostes de línies d'actuació a debat.
- Considerant les conclusions de la Conferència del futur d'Europa sobre la cultura relacionades amb l'àmbit de la cultura.
- Tenint en compte les diverses trobades amb el sector cultural valencià i europeu que ha mantingut l'equip de la CALRE al llarg de 2022.
- Tenint en compte l'[Informe anual sobre el mercat únic de 2022](#).
- Tenint en compte les xifres [clau de 2022 d'Eurostat](#).
- Tenint en compte la reunió mantinguda en juliol de 2022 amb la responsable de Escoles i Plurilingüisme de la Comissió Europea, Anna

Solé i Mena, per presentar la faena feta en aquest grup de treball amb l'objectiu de trobar punts de col·laboració comuna.

- Considerant las reunions mantingudes en agost de 2022 a l'Alghero amb l'alcalde Mario Conoci, per enfortir les relacions entre ambdues regions i planificar iniciatives conjuntes als camps cultural, turístic i econòmic i amb el president Michele Pais.

Les visions i les expectatives sobre l'Estat de la Cultura a Europa pateixen els mateixos fracassos, mancances, pessimisme o desànim d'un sector en crisi permanent, que les està superant, precisament utilitzant la innovació dels xicotets creadors. Són aquests, els creadors, i la seva capacitat endèmica per generar xarxes el que els manté com a actiu. D'altra banda, encara que aquest període planteja un escenari futur menys influït per la COVID-19, on s'aclareixen els núvols d'incertesa viral, i amb una tornada a les **activitats presencials, ja sobresaturades**, aquest treball mostra i demostra els mateixos defectes que els anteriors. No obstant això, el gener de 2022 hi va haver algunes proves que el consum de les llars a la UE tornava a la seva estructura anterior a la pandèmia, encara que amb força lentitud.

L'**Informe anual sobre el mercat únic del 2022** ha confirmat que l'ecosistema es trobava entre els ecosistemes industrials més afectats a la UE del 2021 i que encara s'està recuperant.

A més, els efectes que tant la Guerra d'Ucraïna com la inflació que ha desencadenat tindran sobre la societat i, per tant, sobre la cultura, encara no són clars.

Davant d'aquesta situació, s'estan desenvolupant **accions més coordinades i de baix a dalt**. Com a exemple, la Comunitat Valenciana ha desenvolupat el Pla Estratègic Cultura per a la Recuperació, un conjunt d'accions estratègiques per a la posada en valor de l'ecosistema cultural valencià, encaminades a la transformació social, econòmica i territorial des de la cultura.

A més, el sector necessita un conjunt de mesures 'cristal·lines' i certa estabilitat per operar amb seguretat. La multiplicitat de normatives i els canvis constants de restriccions a diferents nivells no ajuden a consolidar una estratègia en un sector que, com dèiem abans, ja pateix problemes de precarietat i discontinuïtat des de la base.

A més, la regulació del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) per al període 2021 a 2027 considera prioritari combatre la despoblació de les zones rurals, i incorpora una definició que, per primera vegada, analitza el problema demogràfic per províncies i municipis o agrupacions de municipis. I no només analitza la densitat de població, sinó també la pèrdua d'habitants com a factor que cal tenir en compte. Una cosa del que Espanya es podrà beneficiar a l'hora de plantejar projectes en què invertir els més de 20.000 milions d'euros que li corresponen per als propers set anys. La redacció del text s'ha acordat aquesta setmana entre el Consell, el Parlament Europeu i la Comissió, tot i que encara no s'ha aprovat formalment.

Propostes:

1. **Fomentar el multilingüisme** com a pont cap a altres cultures des d'edats primerenques. Les llengües minoritàries i regionals requereixen protecció addicional, tenint en compte el Conveni del Consell d'Europa sobre llengües minoritàries i el Conveni marc per a la protecció de les minories nacionals. La UE hauria de considerar crear una institució que promoga la diversitat lingüística a nivell europeu. A partir de l'escola primària, hauria de ser obligatori que els xiquets arriben al nivell més alt possible de competència en una llengua activa de la UE diferent de la seua. Per facilitar la capacitat dels ciutadans europeus de comunicar-se amb grups més amplis dels seus compatriotes europeus i com a factor de cohesió europea, cal fomentar per part dels Estats membres l'aprenentatge de la llengua dels Estats membres de la UE veïns

immediats a zones transfrontereres i la consecució d'un nivell certificable d'anglès.

2. **Reforçar el camp audiovisual** de les regions europees amb característiques culturals i lingüístiques similars.
3. Crear oportunitats per **compartir les cultures europees**, unir les persones i portar-les cap a una identitat europea comuna, per exemple, a través d'esdeveniments i reunions que involucren tots els grups objectiu i que es produeixen a diversos llocs.
4. **Combatre la despoblació de las zones rurals amb cultura.** Mitjançant un pla europeu coordinat, oferir fons i suport a activitats culturals i de lleure de qualitat, formacions i estades professionals i beques a àrees europees despoblades detectades i facilitar el manteniment d'infraestructures i xarxes culturals rurals.